

Tęsiame garsų S, Z, Š, Ž, L, R įtvirtinimo pratybas 2020 05 07

Rengiant medžiagą apie garsų įtvirtinimą, naudojamos logopedės ekspertės S. Vilkienės ir logopedės metodininkės A. Andrianovos metodine priemone „Garsų tarimo įtvirtinimas“. Ji yra naudinga ne tik ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo specialistams, bet ir tėvams.

Nuoroda į nuotraukų portalą: <https://www.google.com>

Minkštojo garso S įtvirtinimas. Neskubėdami aiškiai tarkite garsus, skiemenis ir žodžius:

s – e, s – è, s – i, s – y

Se, sè, si, sy

sio, siu

ese, èsè

(tarti S minkštai) as, os, us, ūs, es, ès, is, ys

se se se – gėlės laukuose

sis si si – skubame visi

siau siau siau – sesės klausiau

siu siu siu – tuoj ateisiu

sei sei sei – ką lesei

Užduotis. Aiškiai ištarkite parašytus žodžius. Suskirstykite žodžius skiemenimis. Kuriame žodžio skiemenyje girdite minkštą garsą S? Skiemenį su minkštu garsu S atskirkite. Užduotį galite atlikti žodžiu -skiemenį atskirkite plojimu. Jeigu rašysite, teisingą skiemenį pabraukite. Pvz., žodis SĖKLA, skiemenys SĖK-LA, Skiemuo su minkštuoju S garsu yra SĖK-. Žodžiai:

MUSÈ, MĪSLÈ, SIENA, ÈSTI, LESYKLA, SIUVA, PRAUSIA, AUSYTÈ, DRESIRUOJA.

Minkštojo garso Z įtvirtinimas skiemenyse, žodžiuose. Neskubėdami minkštai tarkite skiemenis ir žodžius:

ze, zè, zi, zy, zia, ziau, zie, ziu, az, ez, iz, uz, ūz

Zebrai, egzema, rezervai, erzelynė, geizeriai, zefyrai.

Dozė, oazė, bazė, linzė, autobazė, narkozė, prognozė, tuberkuliozė.

Zirzina, kompozitoriai, gruzinai, fantazija, televizija, erzina, muzika, Zina, Azija.

Zirzia, Zirziau, muziejai, murziukai.

Gvazdikai, Lazdijai, jazminai, mazgioja, rezgia, blizgė, prizmė.

Užduotis. Atidžiai paklausykite, po to aiškiai pakartokite/perskaitykite lietuvių liaudies sugalvotas mįsles. Pabandykite jas atspėti. Po to dar kartą perskaitykite/ parašykite.

Ilga lazdelė, didelė galvelė. Kas? (**Aguona**).

daug muzikantų pievoje groja. Kas? (**Žiogai**).

Kiverzė keverzė per dvarą joja, nė šuo nesuloja. Kas? (**Sraigė**).

Minkštojo garso Š įtvirtinimas skiemenyse. Neskubėdami minkštai ir aiškiai tarkite skiemenis ir žodžius:

š – e, š – è, š – i, š – y

še, šè, ši, šy

šia, šio, šiu, šiū

še – šei, šie – šè, ši – šy, šiu – šiū

eše, èšè, iši, yšy

(minkštai) aš, oš, uš, ūš, eš, èš, iš, yš, aiš, auš, ieš, uoš

še, šè, ši, šy, šia, šio, šiu, šiū, šei, šie.

Šeria, šernai, šelpia, kišenė, lašeliai, veršeliai, ešeriai.

Šėrė, barškėjo, lašėjo, šešėliai, košė, mušė, ošė, rašė.

Šildo, šiluma, kiaušiniai, lopšinė, lašiniai, krepšinis.

Šyla, šyptelėjo, šįryt, rašyba, rašytojai, maišytuvai.

Šiaurė, piešiau, puošia, plyšiai, nešioja, pašiūrė, šienas.

Užduotis. Sugalvoti po sakinį su išvardintais žodžiais. Galima šiuos žodžius arba užbaigtus sakinius parašyti ir perskaityti dar kartą. Žodžiai: **pušėlė, maišė, vaisina, pušynai, šeima.**

Minkštojo garso Ž įtvirtinimas skiemenyse, žodžiuose. Neskubėdami aiškiai pakartokite skiemenis, tardami garsą Ž minkštai:

že, žè, ži, žy, žia, žio, žiu, žiū, žei, žiau, žie, žiuo

až, ož, už, ež, èž, iž, yž.

Žemaitė, daužė, gegužinė, žirniėnė, žygiai, žiovauja, peržiūra, važiuoklė.

Aiškiai tarkite šiuos žodžius: dažnėja, gražbyliauja, važnyčioja, drožlė, užgiriai, užjūriai, užnemunė, užmiršo, vėžliai, vėžlioja, gižli, išdininkė, kryžmina.

Užduotis. Kas pavaizduota nuotraukose? Kuris iš šių gyvūnų yra žalingas? Kuo naudingas kitas? Kurioje žodžio dalyje (kuriame skiemenyje) yra garsas Ž? Suplokite arba parašykite skiemenis, kuriuose yra minkštasis garsas Ž.

Minkštojo garso L įtvirtinimas skiemenyse, žodžiuose. Neskubėdami minkštai ir aiškiai tarkite garsą L skiemenyse, žodžiuose:

l – e, l – è, l – i, l – y

al, ui, el, il

le, lè, li, ly, li, le, ly, lè

lia, lio, liuo, lie

le – lia, lie – lè, lei – lie, lè – lei

al, ul, el, il, .

Alkis, alksnis, dalgis, kalvė, skalbia, staltiesė, šaltis, žaltys.

Bulvė, dulkė, gulbė, tulpė, bulvienė, bulviakasis, čiulbesys.

Dvelkia, kelnės, šelmis, elgesys, delfinai, gelmė, veltiniai.

Ilgis, iltis, dilgėlė, pilkis, silkė, vilkė, bildesys, švilpynė.

Užduotis. Koks? Kokia? Atsakydami į klausimus, pasistenkite rasti žodžių su garsu L. Pvz.,
pušis – (kokia?) liekna.

Zylė - (kokia?)...

Vėžlys - (koks?)...

daina - ...

agurkas - ...

duobė - ...

miestas - ...

eglė - ...

pūkas - ...

Dviejų garsų R įtvirtinimas viename žodyje. Neskubėdami aiškiai tarkite žodžius, dar karta pakartokite:

barjeras, barometras, erškėtrožė, transportas, graviruoja, kurortas, marmuras,
maršrutas, orkestras, pertrauka, pravirko, praraja, pratarmė, pravardė, turnyras.

Užduotis. Atsakykite sakiniais. Aiškiai ištarkite paryškintus žodžius. Pavyzdžiui,

Klausimas: *Kas lėtai **rėplioja**?*

Atsakymas: *Vėžlys **rėplioja** lėtai.*

Kas **drasko grobį**?

Kas **graužia** medį?

Kurie gyvūnai **dryžuoti**?

Kas **ropoja**?

Kas **prekiauja turguje**?

Kuriuo metu būna pietų **pertrauka**?

Kokiomis **ašaromis verkia krokodilas**?